

Toetsing Tuincentra 2.0

Aanbod om onkruid aan te pakken

Barbara Creemers
03 287 80 94 - 0497 80 35 75
barbara@velt.be

1 Inleiding

De wetgeving over pesticiden voor particulier gebruik is aan het veranderen. **Velt wil verifiëren of dit op dit ogenblik al zichtbaar is in de tuincentra.**

In de zomer van 2016 trok Velt naar dertig tuincentra in Vlaanderen en Nederland. De aanleiding was toen de richtlijn aan verkopers van pesticiden die stelt dat ze algemene informatie ter beschikking moeten stellen over risico's van pesticiden, evenals een communicatiemiddel over goed gebruik van pesticiden en alternatieven met minder risico's.

De conclusies van de mystery shopping van 2016 waren:

- Vraag je in een tuincentrum of doe-het-zelfzaak naar advies over onkruid, dan hoor je enkel 'spuiten, spuiten en spuiten'. Er is geen aandacht voor andere mogelijkheden, laat staan ecologische opties.
- Verkopers in de onderzochte winkels zijn onvoldoende op de hoogte van veiligheidsmaatregelen voor de gebruiker (handschoenen, extra beschermende kledij), hun kinderen en het milieu (water). Ze vermelden de richtlijnen niet spontaan en als de klant ernaar vraagt, moeten de verkopers meestal zelf de verpakking raadplegen.
- De wettelijke verplichtingen worden pover nageleefd. Waar de verplichte communicatie uithangt, wordt ze vaak verdrongen door schreeuwerige verpakkingen enerzijds en reclamespots anderzijds, waardoor de impact ervan vaak verloren gaat of heel beperkt blijft.

Werk aan de winkel dus voor de tuincentra en voor de federale overheid, die instaat voor de handhaving van deze wetgeving.

Het hele dossier van de toetsing in 2016 kun je [hier](#) terugvinden.

2 Aanleiding voor mystery shopping 2.0

Op 26 april 2017 kondigde minister Schauvliege aan dat ze een (minstens tijdelijk) verbod wil instellen op het gebruik van glyfosaat door particulieren. Op 30 juni keurde de Vlaamse regering het ministerieel besluit goed dat het gebruik van glyfosaat door particulieren verbiedt. Dit verbod ging in op 19 juli, de dag na de [publicatie in het Staatsblad](#). Op dit moment mag een particulier in Vlaanderen dus geen glyfosaat meer gebruiken.

Parallel aan de Vlaamse ontwikkelingen, gebeurde er de laatste maanden ook heel wat op federaal vlak. Op 27 april kondigde minister Borsus aan dat hij het op de markt brengen van herbiciden (met uitzondering van biopesticiden en basisstoffen zoals azijn) zal

verbieden. Op 19 mei werd op de Raad van Advies Nationaal Actieplan Pesticiden (NAPAN) meegedeeld dat er gewerkt wordt aan drie Koninklijke Besluiten (KB) om alles wettelijk te verankeren. De publicatie van deze KB's wordt verwacht eind 2017.

3 Bezochte tuincentra

3.1 Tuincentra aangesloten bij een keten

Aeveve	Wilsele	Vlaams-Brabant
	Sint-Niklaas	Oost-Vlaanderen
	Ninove	Oost-Vlaanderen
	Blankenberge	West-Vlaanderen
	Tienen	Vlaams-Brabant

Intratuin	Maldegem	West-Vlaanderen
	Lovendegem	Oost-Vlaanderen
	Aarschot	Vlaams-Brabant

Horta	Dilsen-Stokkem	Limburg
	Oudenaarde	Oost-Vlaanderen
	Borsbeek	Antwerpen
	Ternat	Vlaams-Brabant
	Osmaal	Vlaams-Brabant

3.2 Doe-het-zelfzaken

Hubo	Genk	Limburg
	Lier	Antwerpen
	Sint-Niklaas	Oost-Vlaanderen
	Blankenberge	West-Vlaanderen

Gamma	Genk	Limburg
	Lier	Antwerpen
	Sint-Niklaas	Oost-Vlaanderen

Brico	Genk	Limburg
	Temse	Oost-Vlaanderen
	Laken	Brussel

3.3 Onafhankelijke tuincentra

Van Diest nv	Beersel	Vlaams-Brabant
Erica Gardens	Ninove	Oost-Vlaanderen
Eurotuin	Merelbeke	Oost-Vlaanderen
Vijver- en Tuincentrum Pelckmans	Turnhout	Antwerpen
t Serreke	Ham	Limburg
Plantencentrum Maréchal	Turnhout	Antwerpen
Tuincentrum Claes	Edegem	Antwerpen
iTek	Genk	Limburg

4 Aanpak

Acht medewerkers en vrijwilligers van Velt trokken als mystery shopper naar de geselecteerde tuincentra tussen 14 en 27 juli 2017. Ze brachten het volgende in kaart:

1. Inventarisatie alternatieve bestrijdingsmethoden:
  - a. Zijn er voegenkrabbers?
    - i. met korte steel?
    - ii. met lange steel?
  - b. Zijn er branders?
    - i. één type?
    - ii. verschillende types?
2. Inventarisatie herbiciden:
  - a. Zijn er gangbare herbiciden?
  - b. Zijn er gangbare herbiciden op basis van glyfosaat?
  - c. Zijn er zogenaamde ecologische herbiciden?

5 Resultaten

5.1 Inventarisatie herbiciden

5.1.1 Gangbare herbiciden

Gangbare herbiciden zonder glyfosaat vind je in elk tuincentrum dat we bezocht hebben. **Opvallend** is dat Brico hierop inspelt door duidelijk te maken aan de klant dat er geen glyfosaat in bepaalde producten zit.

Foto genomen in Brico Genk.

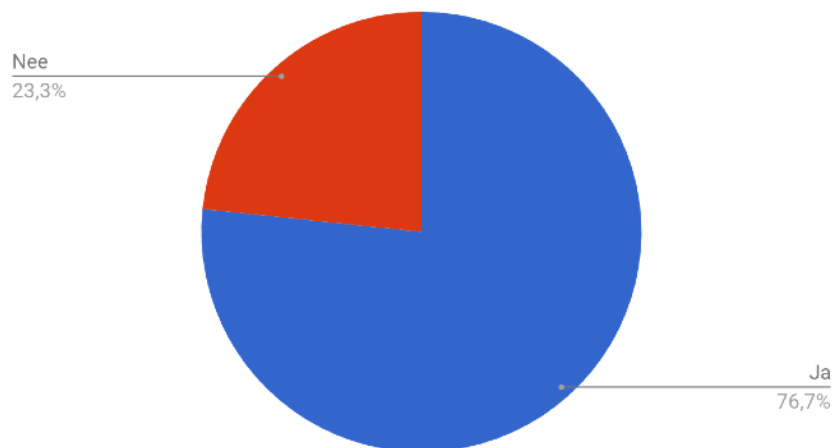
5.1.2 Herbiciden op basis van glyfosaat

In alle door ons bezochte tuincentra zijn nog herbiciden op basis van glyfosaat te koop op het moment dat het niet meer mag gebruikt worden door de particulier. De meest gespotte merken zijn RoundUp, Netosol en Weedol.

Frappante vaststelling: bij Horta in Ternat vonden we een pancarte met deze mededeling: *“Producten op basis van glyfosaat mogen niet meer gebruikt worden door particulieren. Geef deze producten aan je geregistreerde tuinaannemer voor het onderhoud van je tuin.”*

5.1.3 Zogenaamde ecologische herbiciden

Zijn er zogenaamde ecologische herbiciden?

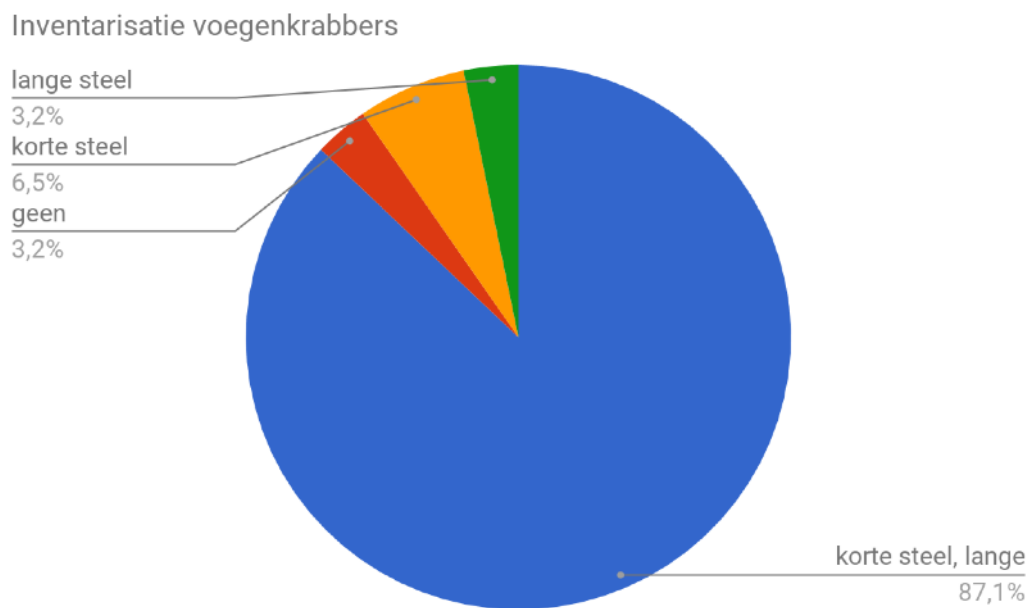

Opvallend is dat heel wat producenten toch inzetten op de ecologische markt. Waar we vorig jaar vooral producten van EcoStyle terugvonden, zien we nu ook Edialux marketing voeren rond een zogenaamd ecologisch herbicide. En ook Bayer Garden zet een button met eco-friendly op de verpakking van één van hun herbiciden.

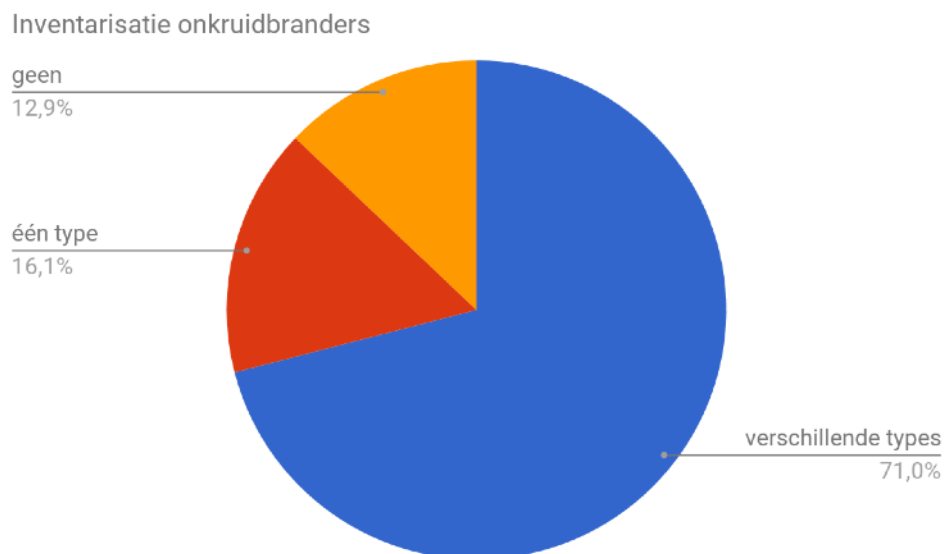
5.2 Inventarisatie van de alternatieve bestrijdingsmethoden

5.2.1 Voegenkrabbers

Vergeleken met vorig jaar is dit een licht positieve trend, want toen troffen we in 87,1% van de gevallen voegenkrabbers in deze tuincentra.

5.2.2 Onkruidbranders

Vorig jaar vonden wij in 61,3% van de tuincentra onkruidbranders.

6 Conclusie

1. In alle tuincentra vind je nog herbiciden, zowel met als zonder glyfosaat.
2. Geen enkel tuincentrum is voorloper. Niemand heeft proactief herbiciden op basis van glyfosaat uit z'n aanbod verwijderd. Zo werken de tuincentra het hamstergedrag van de verwarde consument mee in de hand.
3. In een groeiend aantal tuincentra vind je alternatief gereedschap. Branders worden in die zin nog te vaak als écht alternatief aangeboden, terwijl het een laatste middel zou moeten zijn en op brandgevaar moet gewezen worden. Voegenkrabbers, borstels en hakken worden nog te weinig als hét alternatief naar voren geschoven.

Boodschap: federale overheid, maak snel werk van het verkoopverbod. Het is duidelijk dat de tuincentra herbiciden, zowel met als zonder glyfosaat, blijven verkopen. Ondanks de beslissing van de Vlaamse regering dat glyfosaathoudende producten niet mogen gebruikt worden door de particulier. Niemand heeft baat bij deze verwarrende situatie.

7 De alternatieven

7.1 Huis-, tuin en keukenmiddeltjes

Velt is geen voorstander van azijn, javel en zout. Meer informatie vind je [hier](#).

7.2 Wat dan wel?

Wil je het onkruid weg? Er zijn heel wat alternatieven zonder ongewenste bijwerkingen. Vooral het voorkomen van onkruidgroei is belangrijk.

- Beperk daarom de oppervlakte van je terras, oprit en paadjes. Maak je terras bijvoorbeeld niet groter dan nodig is.
- Zet planten op plaatsen waar anders onkruid zou groeien
- Borstel of hark regelmatig
- Verwijder onkruid manueel met een hak of krabber
- Heet water uit de keuken (van bv. aardappelen) kun je over onkruid gieten
- Of je kunt het ook verwerken in heerlijke recepten ;-)

7.3 Gratis brochure

Een gratis brochure vol pesticidevrije tips vind je [hier](#).

8 Hulp nodig?

Velt, de vereniging voor ecologisch leven en tuinieren, toont al meer dan veertig jaar dat pesticidevrij tuinieren een vanzelfsprekendheid moet zijn. De vereniging telt 17.000 leden in Vlaanderen en Nederland.

Via vormingen, publicaties en het tijdschrift Seizoenen (6x / jaar) wil Velt ecologisch leven en tuinieren toegankelijk maken voor het grote publiek.

- Op www.velt.nu vind je alvast heel wat tips om jouw tuin pesticidevrij aan te pakken.
- Op www.2020pesticidevrij.nu vind je heel wat informatie over de campagne die Velt voert om pesticiden uit de wereld te helpen. Ecologische tuiniers kunnen er hun m² pesticidevrije tuin registreren, maar ook nieuws volgen over pesticiden, tuinieren e.d.